

ปรับกระบวนการทัศน์ IT ขององค์กร ต้อนรับ AEC

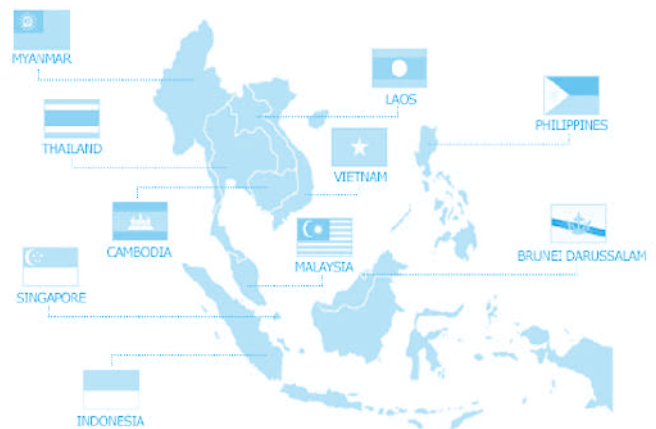

วิษณุคุณ์ เมาระพงษ์

คํารักษาโครงการสารสนเทศของหน่วยงานภาครัฐ
สังกัดสถาบันวิจัยและพัฒนาวิชาชีพทางอาชีวศึกษากรมการศึกษา

ในรอบ 2-3 ปีที่ผ่านมา เชื่อว่าหลายๆ ท่านคงได้เริ่มทำความคุ้นเคยกับคำว่า AEC เนื่องจากสื่อแขนงต่างๆ กล่าวถึงกันอย่างแพร่หลายในประเด็นที่จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในองค์รวมของประเทศ ซึ่งสำหรับในมุมมองของเทคโนโลยีสารสนเทศแล้วนั้น แต่ละองค์การคงต้องเริ่มประเมินสถานะปัจจุบันเพื่อเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในหลายมิติ ทั้งในเรื่องของช่องทางและโอกาส ตลาดแห่งใหม่ คู่แข่ง คู่ค้าและพันธมิตรที่จะเกิดขึ้น แต่ก่อนอื่นเรามาทำความรู้จักกับ AEC ให้มากขึ้น

AEC ย่อมาจาก ASEAN Economic Community หรือประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป็นผลมาจากการดำเนินการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน หรือ AFTA (ASEAN Free Trade Area) ในปีพ.ศ. 2546 และขยายผลการดำเนินการต่อเนื่อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (European Economic Community: EEC)

ได้มีการจ้างที่ปรึกษาเพื่อศึกษาและประเมินขีดความสามารถในการแข่งขันของอาเซียน ซึ่งผลการศึกษาได้เสนอแนะให้อาเซียนเร่งรัดการรวมกลุ่มในสาขาอุตสาหกรรม/บริการที่มีศักยภาพของอาเซียน โดยเฉพาะอุตสาหกรรมด้านสินค้าอุปโภค/บริโภค ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่อาเซียนมีการค้าระหว่างกันในอาเซียนสูงสุดและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนการส่งออกสูงสุดของอาเซียน

ในขณะเดียวกัน อาเซียนต้องปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานภายในของอาเซียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยในการประชุมสุดยอดอาเซียน ปีพ.ศ.2546 ผู้นำอาเซียนได้ออกแถลงการณ์ Bali Concord II เห็นชอบให้มีการรวมตัวไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ AEC ภายในปี 2563 และให้เร่งรัดการรวมกลุ่มเพื่อเปิดเสรีสินค้าและบริการสำคัญ 11 สาขาสำคัญ (priority sectors) ได้แก่ การท่องเที่ยว การบินยานยนต์ ผลิตภัณฑ์ไม้ ผลิตภัณฑ์ยาง สิ่งทอ อิเล็กทรอนิกส์ สินค้าเกษตรและประมง เทคโนโลยีสารสนเทศ และสุขภาพ ต่อมาได้เพิ่มสาขาโลจิสติกส์ เป็นสาขาที่ 12 โดยผู้นำอาเซียนและรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนได้ลงนามในกรอบความตกลงและพิธีสารที่เกี่ยวข้องเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

จะเห็นได้ว่าอาเซียนจะมีการรวมตัวกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนภายในปี 2563 (ค.ศ.2020) โดยจะเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน (single market and single production

base) มีการเคลื่อนย้ายสินค้าบริการ การลงทุน เงินทุนและแรงงานที่มีฝีมืออย่างเสรี เพื่อมุ่งให้อาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน ซึ่งต่อมาผู้นำอาเซียนได้ลงนามในปฏิญญาเซบูว่า ด้วยการเร่งรัดการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนภายในปี ค.ศ. 2015 และเพื่อเร่งรัดเป้าหมายการจัดตั้งประชาคมอาเซียนให้เร็วขึ้นอีก 5 ปี หรือในปี พ.ศ.2558 อย่างที่หลายท่านได้รับทราบแล้วนั่นเอง

และเพื่อให้เป็นไปตามแผนการดำเนินการเพื่อมุ่งไปสู่การเป็น AEC ได้มีการมอบหมายให้ประเทศต่างๆ ทำหน้าที่รับผิดชอบเป็นผู้ประสานงานหลัก (Country Coordinators) ดังนี้

- พม่า สาขาผลิตภัณฑ์เกษตร (Agro-based products) และสาขาประมง (Fisheries)
- มาเลเซีย สาขาผลิตภัณฑ์ยาง (Rubber-based products) และสาขาสินทอ (Textiles and Apparels)
- อินโดนีเซีย สาขายานยนต์ (Automotives) และสาขาผลิตภัณฑ์ไม้ (Wood-based products)
- ฟิลิปปินส์ สาขาอิเล็กทรอนิกส์ (Electronics)
- สิงคโปร์ สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ (e-ASEAN) และสาขาสุขภาพ (Healthcare)
- ไทย สาขาการท่องเที่ยว (Tourism) และสาขาการบิน (Air Travel)
- เวียดนาม สาขาโลจิสติกส์ (Logistic)

สำหรับในมุมมองของด้านเทคโนโลยีสารสนเทศนั้น อย่างที่ทราบกันว่าสิงคโปร์ เป็นประเทศชั้นนำในเรื่องดังกล่าว มีการจัดอันดับจาก 183 ประเทศทั่วโลก โดยธนาคารโลก (World Bank) ในมิติของการลงทุนประกอบธุรกิจบนพื้นฐานของ 9 ขอบเขต ได้แก่

1. การเริ่มต้นธุรกิจ (Starting Business)
2. การขอใบอนุญาตก่อสร้าง (Dealing with construction permits)
3. การจดทะเบียนทรัพย์สิน (Registering Property)
4. การขอสินเชื่อ (Getting Credit)
5. การคุ้มครองผู้ลงทุน (Protecting investors)
6. การชำระภาษี (Paying Taxes)
7. การค้าระหว่างประเทศ (Trading across Border)
8. การบังคับให้เป็นไปตามข้อตกลง (Enforcing Contract)
9. การแก้ปัญหาล้มละลาย (Closing a business)

และในปี พ.ศ.2555 ได้มีการเพิ่มขอบเขตการทำดัชนีเข้าไปเป็นตัวที่ 10 ได้แก่ การขอใช้ไฟฟ้า (Getting Electricity) โดยรายงาน

Doing Business ปีล่าสุด 2013 (พ.ศ.2556) (ประมวลผลรวมในปี 2012 (พ.ศ.2555)) สิงคโปร์เป็นประเทศอันดับที่ 1 ในด้านการประกอบธุรกิจ (Doing Business) หรือเรียกง่าย ๆ ว่าเป็นประเทศที่น่าลงทุนเป็นอันดับ 1 ของโลก แถมยังรั้งตำแหน่งประเทศชั้นนำในอันดับที่ 4 ด้านความง่ายในการเริ่มต้นธุรกิจ (Ease of Starting Business) ทั้งนี้ เนื่องจากการที่เป็นเมืองท่าศูนย์กลางของการกระจายสินค้าการนำเข้าสู่ภูมิภาคอาเซียนและเอเชียตะวันออก ทำให้สิงคโปร์มีกำลังทุนในการดำเนินการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจการค้าในภูมิภาค ปัจจุบันสิงคโปร์ใช้เพียงเลขประจำตัวและรหัสผ่านในการระบุตัวบุคคล ที่จะทำธุรกรรมกับภาครัฐและให้ถือว่าการยื่นคำร้องต่างๆ ผ่านทางอินเทอร์เน็ตนั้น มีความสมบูรณ์

เมื่อมีการลงนามแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Digital Signature)

แล้ว โดยมีหน่วยงานทำหน้าที่บริหารจัดการรหัสผ่านของบุคคล ระบบรหัสผ่านกลางเพื่อระบุตัวบุคคลนี้เรียกว่า Sing Pass ซึ่งผู้ที่จะทำธุรกรรมกับภาครัฐทุกคนต้องมีการลงทะเบียนเพื่อขอใช้ Sing Pass นอกจากนี้การทำธุรกรรมอื่นๆ ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของ e-Business เต็มรูปแบบ มีกฎหมายด้านธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์รองรับอย่างเข้มแข็งหลายฉบับทำให้มีความมั่นคงในการพัฒนา

มาถึงตรงนี้หลายท่านคงอยากทราบว่าแล้วประเทศไทยอยู่ในอันดับที่เท่าไร จากรายงานล่าสุดปี 2013 (พ.ศ.2556) ประเทศไทยได้อันดับที่ 18 ในมิติ

ของ Doing Business ตกลงมาจากอันดับที่ 17 ตามรายงานปี 2012 (พ.ศ.2555) และได้อันดับที่ 85 ในมิติของ Ease of Starting Business ซึ่งตกลงมาจากปีที่แล้วในอันดับที่ 78 ซึ่งหน่วยงานภาครัฐของเราก็ไม่ได้นิ่งนอนใจเร่งพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการทางธุรกรรมที่เกี่ยวข้องใน 10 ขอบเขตข้างต้น แต่อาจเนื่องมาจากกระบวนการทางด้านกฎหมายที่ล่าช้าทำให้การพัฒนาอย่างไม่ได้เต็มที่เท่าที่ควร เพราะปัจจุบันถึงแม้เราจะมีกฎหมายฉบับแม่คือ พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และมีพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการควบคุมดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยวิธีการแบบปลอดภัยในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ มีการกำหนดหลักเกณฑ์และประกาศต่างๆ แล้ว ยังมีกฎหมายอีกหลายฉบับที่จะเอื้อให้สามารถดำเนินธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพยังไม่ได้ประกาศหรือมีการดำเนินการให้แล้วเสร็จ